

Зашто Срби рекламирају Анђелину Џоли?

Пише: Стефан Каргановић
понедељак, 23 јануар 2012 12:19

Неко је рекао за Србе, мислим да је то био лорд Овен, да су „провинцијалан народ.“ Нећу улазити у полемику са лордом Овеном по овом питању, али ако је непознавање или систематско игнорисање стварности, обичаја и менталитета ван сопствених граница једна од дефиниција „провинцијалности“, онда је лорд Овен можда био на трагу нечега чему би Срби требало да обрате пажњу.

Имам специфично на уму ураганску реакцију и вишедневну усијану јавну расправу о филму Анђелине Џоли, „Из земље меда и крви.“ Са становишта некога ко све то посматра споља, узбуђење које је овај филм изазвао у Србији и Републици Српској потпуно је несхватљиво. О целулоидној траци која се нуди биоскопима под фирмом једне неталентоване глумице и донедавне јефтине манекенке, која није позната као политички, историјски, а посебно не као морални или естетски ауторитет по било каквом питању, расправља се, вришти и бесни као да се ради о неком значајном кинематографском остварењу које носи озбиљну политичку поруку.

Основна ствар коју Срби не схватају јесте то да пошто су манекенка и њен кинематографски шунд политички инструментализовани, и реакција мора бити политичка, а то значи промишљена а не емотивна. У политици се не бију битке за које унапред знамо да их у даном тренутку не можемо добити. У политици, такође, не помажемо нашим противницима придајући значај њиховим офанзивама за које је на тактичком плану чак јасно да нису ни успешне.

Питање да ли и како одреаговати на филм Анђелине Џоли није емотивно већ је чисто прагматично: на калкулусу користи или штете, шта је најефектније?

Срби својим жучним реаговањем праве исту грешку коју су пре неколико месеци направили босански Муслимани када су, на слично емотиван начин, одреаговали на филм Оле Флијума, „Сребреница: издани град.“ Бесомучном грајом коју су непромишљено подигли у Норвешкој и Шведској они су филму који их је разбеснео, и чије су приказивање желели да спрече, дали драгоцену рекламу и подигли му значај. Више од свих других историјских или ДНК аргумената, овакво културолошки типично понашање елоквентан је доказ нечега што се Срби упорно упињу да докажу својим

Зашто Срби рекламирају Анђелину Џоли?

Пише: Стефан Каргановић
понедељак, 23 јануар 2012 12:19

рођацима исламске вероисповести: да су и они стопроцентни Срби, признавали они то и свиђало им се, или не.

Срби (и Муслимани) треба да проуче контраст између себе и начина како су мудри (у реду, нека ту реч замене са „лукави“ они који то желе, моја поента и даље остаје на снази) Албанци недавно одреаговали у сличној ситуацији. Читаоци ће се можда присетити филма „Отета“ [\[1\]](#), снимљеног 2008. године у режији Пјера Морела, где начин како се Албанци приказују није ни за длаку ласкавији од начина како су Срби приказани у „Земљи меда и крви“. Да ли је ико чуо за силовиту реакцију Албанаца? Наравно да не. Албанци су донели исправну тактичку одлуку да не усмеравају пажњу на нешто што је по њих штетно. На крају, тај филм (који је, узгред, за разлику од Џолијеве шунд продукције заиста узбудљив и интересантан и представља озбиљно остварење) није имао никаквог ефекта на перцепцију о Албанцима иако су (опет за разлику од Џолијевог филма) у сегменту којим се филм бави (отмицом девојака и присиљавањем да се баве проституцијом) они приказани 100 одсто верно.

Албанци су једноставно пустили да филм који их приказује у негативном светлу умре природном смрћу. Зашто Срби нису у стању да учине то исто са филмом Анђелине Џоли?

Свака рационална примена калкулуса *cost/benefit* у овом случају води закључку да је општи имиџ Срба у спољашњем свету врло лош и да овај филм не може допринети његовом погоршању, нити би се тај имиџ поправио да тај филм није снимљен. То је једноставно материја која надилази способности Анђелине Џоли да на њу утиче, позитивно или негативно. Односи са светом се морају сређивати другачијим средствима и на различит начин, а не доказивањем да анонимус као Анђелина Џоли „не зна праву истину“. Она на карти света не би била у стању да пронађе Сједињене Државе, а најмање Србију или Босну. Њен став по било каквом озбиљном питању једноставно је ирелевантан и тако га треба и третирати.

Има још једна ствар коју су Срби, можда несвесно потврђујући оцену лорда Овена, пропустили да узму у обзир. Можда су идеолошки елементи који њих иритирају

Зашто Срби рекламирају Анђелину Џоли?

Пише: Стефан Каргановић
понедељак, 23 јануар 2012 12:19

(сатанизација, кривотворење историје и тако даље) заиста у одређеној мери били присутни у генези овога филма, али не треба заборавити где је он настао – у Холивуду, у Америци – а то је земља где су прагматични а не идеолошки обзири закон. Ја сам тамо провео сав свој живот и ваљда знам. Основни критеријум „успеха“, са становишта инвеститора који су уложили свој новац у овај филм, није колико је он оцрнео Србе, него да ли је, и колико је, направио новца. Инвеститори су у Џолин филм уложили 13 милиона долара. Када у Америци уложите један долар у нешто, ваше очекивање и мера вашег успеха није колико сте некога сатанизовали него да ли сте зарадили \$1.25.

Ако филм Анђелине Џоли ценимо америчким, уместо (да опет не употребим терминологију лорда Овена и да не кажем каквим) српским критеријумима, следи јасан и неумитан закључак: он је катастрофа. Гледаност у америчким биоскопима је минимална и до сада филм је зарадио бедних \$146.000. Инвеститори нису зарадили својих \$1.25 на сваки уложени долар. Није сигурно ни да ли ће, пре него што сви буду признали пропаст ове неславне продукције, успети да зараде три центе на сваки уложени долар.

Али оставимо по страни очигледно зевање и незаинтересованост америчке гледалачке публике (чију би перцепцију о Србима – ако бисмо слушали мишљење Срба – овај филм требало да обликује). Да видимо шта кажу амерички филмски критичари, који можда о овој врсти уметности знају мало више од просечног гледаоца.

„То је рђав знак када прижељкујете да се филм заврши скоро исто онолико колико и рат који се у филму приказује,“ саркастично коментарише Сам Адамс у *Лос Анђелес тајмсу*.

„Мешавина упечатљивог и будаластог, и на крају будаласто преовлађује,“ додаје Мик Ласел у *Сан Франциско крониклу*.

Зашто Срби рекламирају Анђелину Џоли?

Пише: Стефан Каргановић
понедељак, 23 јануар 2012 12:19

„Драматично промашени покушај да се балкански сукоб од 1992 до 1995 врати у први план пажње јавности...сценарио је бљутаво баналан,“ написао је Џастин Чанг у *Варајети*.

Катарина Лонгворт у *Вилел војсу* оценила је да филм представља ...бљутаву и сујетну рекламу за сопствене добре намере....“ несуђене редитељке.

А Нејтан Рабин из агенције филмских критичара „А. В. Клуб“ Анђелинин покушај овако коментарише: „...Срби се с правом жале на њено некритичко, стереотино приказивање Срба као тешких расиста...“

У име „Историјског пројекта Сребреница“ предлажем да се премијера филма Анђелине Џоли „Из земље меда и крви“ одржи што пре у Београду. Лично ћу публику – која ће се састојати из Наташе Кандић, Соње Бисерко, Чедо Јовановића и, можда, Соње Лихт – током целе представе, о трошку наше невладине организације, служити Кока Колом и кокицама.

Сећам се пре више година када је Ватикан, у настојању да подигне рејтинг и подвуче свестраност папе Јована Павла II, објавио његова сабрана литерарна дела, укључујући и неке позоришне комаде. Том приликом, у оквиру дебате „шта би било“ да се будући папа којим случајем определио за књижевност уместо теологије, један пољски критичар изрекао је следећи јетки суд: „Свет у Јовану Павлу није изгубио великог драматурга“.

Срби ће положити велики испит из космополитизма, а посебно из политичке практичности, када буду савладали своје емоције и када нешто слично буду рекли за несуђену редитељку Анђелину Џоли.

[1] <http://www.rts.rs/page/tv/sr/story/20/RTS+1/1018872/Oteta.html>